

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SELMECZ-BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS-, A F. M. K. E. SELMECZBÁNYAI VÁLASZTMÁNYA- ÉS A MAGYAR TURISTA-EGYESÜLET SZITNYA-OSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolvasó szerkesztő:

KUTI ISTVÁN.

Kiadó és lapfajtudós:

JOERGES AGOST.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hirdetések megállapodás szerint számíltatnak.
Nyitási díja soronként 20 fill.

Megjelen minden vasárnap.

Közgyűlés.

A közgyűlést megelőzőleg kísértett, már a közgyűlés alatt meg is jelent és a közgyűlés után — legalább egyelőre hála Istennek — eltűnt a rém: a községi pótlék emelése 33%-ról 87%-ra! Mert bizony nagy rém ez olyan szegény adózőkből álló városban, mint Selmecbánya, a hol a községi pótléket éppen a szegény emberek fizetik, nem lévén ők sem állami, sem törvényhatósági tisztviselők. Az idegesség meg is látszott a közgyűlésen, melyen a város 1901. évi költségelőirányzatát tárgyalták, mert a többi tárgyjal nem igen törődtek és csak a % végleges megállapítása elé néztek különböző érzéssel várakozással.

A mult azaz a folyó évben ugyanis a pótlék 34% volt; ehhez járult volna a selmeci—németi vasútra megszavazott 200.000 korona évi törlesztési hányada folytán 13% és az eddigi 100.000 korona épületfa utáni jövedelemnek 70.000 koronára előirányzott leszállása folytán 40%, vagyis így a pótlék az 1901. évben lett volna kerekben 87%!

A vasut kérdése azonban eljuttatott; az erdők jövedelmességére illetve az épületfa

utáni jövedelem pedig a városi tanács, illetve a városi erdőmesternek az eddigi tapasztalati tényekre állapított javaslatai alapján eltérőleg a revizionális munkálat eredményétől, miután ez utóbbi felsőbb helyen még megerősítve nincsen, az eddigi és különösen a f. évi tényleges eredmény szerint 100.000 koronánál irányoztattak elé és így az 1901. évi községi pótlék marad az eddigi, vagyis 34%.

Fontos, nagyon fontos határozat volt ez és meghozatala nagyon nehéz! Két vélemény állott szemben egymással: az egyik a revizionális munkálat ridég számaival, a másik az eddigi tapasztalat és a jövő eredményével erősített opportunus nézet; az előbbinek elfogadása —annyi bizonyos — hogy aköltségvetést alaposan erősítette és minden eshetőségellen biztosította volna, de mit szólna ehhez az adózó közönség, na egyszerre 43% pótdadó emelés szakadna rá, holott még nem feltétlenül bizonyos, hogy 100.000 helyett 70.000 K. folyik be és a midőn ezzel szemben még mindig alaposan okadatolt ellen szakvélemény is van, — és így még nincs itt az ideje annak, hogy a % emeltessek! Nyugodt és szép szavakban adott ennek kife-

jezést a közgyűlés két ügyvéd tagja, a kik a tanács javaslata mellett szólaltak fel!

Hísen, hamár egyszer „muszáj” lesz, akkor majd beleharagunk a keserű falatba, de ezt halogatni és ha lehet végleg elodázni kell minden erőnkkel!

A közel jövő majd megmutatja, kinek volt igaza! Adja Isten, hogy a közgyűlés határozata reparációira ne szoruljon és így igaza legyen a tanácsnak, teljesüljön szép reménye!

* * *

Részletes tudósításunk a közgyűlés lefolyásáról:

Horváth Béla főispán 9 óra 10 percekor nyitja meg az ülést, bar a törvényhatósági bizottsági tagok közül csak hárman, Kachelmann Farkas, Svédia Gyula és Stuller Gyula voltak jelen. Lassan-lassan gyűltek azután a többi városatyák, úgy hogy féltíz órára közepes számmal mégis jelen voltak annyian, hogy 50%-ra becsülhetjük a közügyek iránti érdeklődést. Jelen voltak pedig: Csiba István, Csiby Lőrinc, Fizely Karoly, Handl Vilmos, Jezsovicz Károly, Krausz Vilmos György, Loszjanszky József, Panek Ödön, Pauer János, Schiwartz Ottó dr., Soltz Vilmos, Sobó Jenő, Uscsibet János, Wankovits Lajos.

Interpelláció, indítvány nem lévén megkezdődött a 25 rendes és 2 rendkívüli tárgyból álló tárgysorozat lebonyolítása.

Hajnalodott már, mikor a játékosok haza felé indultak. Cserzegei bosszankodva, a többiek nevetgelve.

* * *

Megszokott kedvetlenséggel kelt fel a vacsora mellől a Cserzegei-kastélyi szép uradja. Nemis varia főtjét, ő ugyanis a városban tolli legtöbb idejét, ritkán találkozhatik vele, az is kínos a boldogtalan asszonynak.

Végignézte a tágas termeket, mintha megakarna győződni, hogy egyedül van-e, azután halászobájába ment, kis íróasztalából egy két szallagat átköltött csomagot velt ki, azokat kezdte olvasgatni. Néha-néha szép szemekinek pillái alól könnyek cseppentek azokra a kedves papirokra, mintha közölni akarnák a szép asszony banatát azokkal a gömbölyű nevető betűkkel.

Ejfel felé járt már az idő, a szél is alábbhagyott már egyhangú fátýólesével, mikor a tisztulo és barányfelhői közül kibúvó hold legelső sugarai Cserzegei Margit ablakán bekukkantak. A fiatal asszony még az íróasztalnál ült, nem volt már előtte a csomag, levelet írt, vajjon mit írhat kinek írhat?

Kedves Halmos!

Ma volt egy éve, a mult őszi kedves napnak, mikor utóljára láttuk egymást. Én akkor még szabad voltam, csak szívem volt az öné. Szerettem, fiatal lelkellemmel, a legnagyobb boldog-

A „SELMECZBÁNYAI HIRADÓ” TÁRCAJA.

A szív.

— A „Selmeczbányai Híradó” eredeti tárcaja. —

Komor őszi nap van, halálal küzdő sárga faleveleket rezgetel a csipős szél, a döröspelit virágok élettelen szirmjai fedik a kert síma pontondjait. A haldokló természet mogorva színt ölt az arcokon, borongóvá teszi a kedélyeket. Alig borul az est fátyola a városra, máris kibálhálnak látszik. Csak itt-ott lehet észrevenni egy-egy kivilágított ablakot, tanujaként, hogy laknak is a tsöndés falak között. Van azonban a városnak egy kimagasló helye, hol nem kormányozzák az évszokok az ember kedélyét, a hol nem törődnek a mogorva őszszel s ez a város nagyvendéglője, a melyben télen úgy mint nyáron egyforma vidámsággal fogyasztják az igazmondók kedvencét, ugyanolyan kitarással forgatják a harmóniket levő bibliát, bökdösik a tekeasztal golyóit.

Ennek a nagyvendéglő tágas éttermének egyik sarok-asztalánál ül tejét lenyerebe hajtva Halmos, a város fiatal jegyzője. Busulni látszik, hangulata egybevág a zord idővel, nem bántja a zaj, a mely a középső nagy asztaltól jut füleibe. Barátai mulatnak ott, a híres Cserzegei urasággal, kinek korhelykedései páratlanok voltak azon a vidéken.

Mintha a cigány is értené a fiatal jegyző gondolatait, lassan, biztosan húzza:

De jó lesz ott megpihenni

Oda lenn már nem fáj semmi...

„Nem fáj semmi,” mondogatja magában Halmos, s egymásután írtigeli poharait, fáj neki e nóta, de azért halgatja...

A másik asztalnál ülök a bankot, összevették a környékbeli gentry-satják is s ugyan- csak jól megkoppasztották már Cserzegei uram zsebjeit. Egymásután húzza elő a fizéseket, egymásután vesztik el azokat.

Szekeres Kari hadnagy meg ezen a legjobb nyerekedésben van, csak egy sópri a bankókat az asztal tetőjéről.

„Bank!” kiáltja Cserzegei, s kidob az er-szenyéből két darab 20 frankos aranyat.

„Bank?”... eleibe nézünk... vörösdiszno

... meg... meg... egy... igazi makkdiszno

... és a hadnagy nevetve húzta a bankhoz a

csillogó aranyokat.

„Oszsz Kari, megjött az ándungom. oszsz,

jöt adj nekem, fűtöm érte a bankodat!... ugye

mondtam... erre már csak bank!”

„Az nem bank! arra nem adok!”

„De a pénz Cserzegei uram, a bankók, a

bankók!”

„A bankók?” Cserzegei izgatottan ugrik

fel, oda rohan felöltőjéhez, kivess egy borítékot,

felőri, öt tízes hull az asztalra... „bank!” an-

dungom van... zöld király... „adj meg Kari!”

... makk... makkhetes, hahaha!

A klasszikus fogalmazásu polgármesteri jelentés négy intézkedést kívánt: az állandó bíráló választmány tagjaira választott Farbak István, elhatározatot, hogy a Mihálytörői bányatársulattól 200.000 drb. léglát átvesz a város kölesön törlesztés fejében, jóváhagyatott az, hogy a házi-pénztár a folyó kiadások fedezésére kölcsönt vett föl a tisztviselők nyugdíjalapjától és végül örvendetes tudomásul vétetett az, hogy a király ki-tüntetette a törvényhatósági bizottságnak egy nem sokot pretendáló, de annál többet érő tagját — Sobó Jenőt.

Egyszerűen tudomásul vette a törvényhatósági bizottság a közgyűlés folyama alatt a következő tárgyakat: a belügyminiszternek leiratát a Ploser család által visszakövetelt telek átengedésétől; — a bányaalap tartozásai elszámolásának elfogadásáról szóló leiratot; — az Urban Karolin kegydíjának megállapításáról és Sembery-ház megvételének jóváhagyásáról szóló belügyminiszteri határozatokat. Tudomásul szolgált a kereskedelemügyi miniszternek a népszámlálás végrehajtásáról szóló rendelete, valamint ugyanennek közönete a hegybányai gyermekjárték készítő tanműhely segélyezéséről. Örvendetesen vette tudomásul a törvényhatósági bizottság, a főispánnak azt az átiratát, amelyben ő Felsőegének a magyar királynak köszönetét tolmácsolja azokért a jókívánatokért, amelyeket a király 70-ik születése napján a város közönsége nyilvánított.

A belvárosi elemi elemi iskolák átépítése ügyében nem fogadta el a közgyűlés a belügyminiszternek azt a határozatát, a melylyel nem fogadja el a törvényhatósági bizottság azt a határozatát, hogy az építési költségeket a nyugdíjalapból veszi kölcsön, megegyezzen fölir a kormányhoz, még jobban megmagyarázza a dolgot, hogy nem cselkedett sem törvény, sem jog, sem igazság ellenesen, amikor első határozatát meghozta.

Hosszabb tárgyalást igényelt ezek után a városnak a közegészségügyi közegek teendőiről alkotott szabályrendelete. Ez a szabályrendelet nagyon keskeny kérdéseket tárgyal s foglalkozik ezzel már majdnem két év óta a város két orvosa, tanácsa, törvényhatósági bizottsága sőt az ország miniszteriuma is, de azért mégsem tudják megoldani ezt a reánk nézve rendkívül fontos kérdést. A nehézség különben legujjabban nem az, hogy kit és milyen percentben illetnek a két orvos közül bizonyos vizsgálati díjak, hanem az, hogy miként fognak a per centek meggezteni.

Az egészségügyi szabályrendeletnek ez csak a látszólagosan fontosabb része, mert az igazán fontos része az, hogy miképp kapnak a belabányaiak orvosi segélyt. Ezt a közgyűlés a városi tanács javaslata alapján úgy oldja meg, hogy kötelezi a t. alorvost, hogy hetenkint egyszer kimenjen Belabányára s ott ingyen gyógykezelje a rászoruló betegeket. Egy lépés ez is a cél felé, ez is jobb lesz, mint a mikor sehogy sem volt.

Tíz óra volt éppen mikor a tárgysorozat legfontosabb részére, az 1901. évi költségvetés tárgyalására került a sor. Általánosságban elfogadlatván az, a részletes tárgyalás során pontról-pontra felolvasatott.

Pauer János törvényhatósági bizottsági tag a jövedelmi ágak csoportosítását kifogásolván a közgyűlés egy küldöttséget küld ki arra, hogy a jövőben a tanács tagjaival együtt állja bír-sák meg a költségvetés összeállításának módozatát. E bizottságba Csiba István, Kachelmann Farkas és Pauer János választottak be.

A legelő jövedelmek tételénél Händel Vilmos annak az óhajának ad kifejezést, hogy a legelő díjak a legelők fenntartására fordíttassanak, mert arról van tudomása, hogy azok nagyon elhanyagolt állapotban vannak. Altman Imre gazd. tanácsos megnyugtatta a felszólalót, hogy legeltelési díjakat ez ében is a legelők tisztására fordították.

Az erdészei bevételeknél volt ezután nagyobb diszkusszió.

Kachelmann Farkas ama kételyének adott kifejezést, hogy nem fog bejönni az a jövedelem, amelyet a költségvetésbe fölvettek.

Sztancsay Miklós főjegyző előadó kijelenti, hogy az előirányzott összeget az erdészeti szakbizottság javaslata vették föl.

Jezsövec Károly az erdészeti szakbizottság jegyzőkönyvének felolvasását kéri, hogy tisztan álljon a közgyűlés előtt az a fontos kérdés, hogy tudmillik mitéle alapon reményli a szakbizottság, hogy az előirányzott összeg be fog jönni.

Felolvasatott ezután a szakbizottság ülésének jegyzőkönyve, mely után azonnal szószólásra emelkedett Csiba Lőrinc erdőtanácsos, törvényhatósági biz. tag s kijelentette, hogy ő szakbizottságban is annak a véleményének adott kifejezést, hogy az előirányzott összeg nem fog bejönni, s hogy az erdők ez évi összes jövedelme nem lesz több 97—100 ezer koronánál.

Krausz Géza erdőmester kéri elfogadni a költségvetésbe fölvetett összeget, mert ő aki hosszú évek sora óta áll a város erdészeti gazdaságának élen, tapasztalatai után biztosra reményli, hogy az előirányzott összeg be fog folyni, ha nem is az utolsó krajcárig, de mégis nagyon megközelítőleg.

Händel Vilmos nem bízik a szakbizottság javaslataiban s nem ajánlja elfogadásra az előirányzott összeget, mert féli a költségvetés realitását.

Sztinyai József kir. tanácsos polgármester részletesen ismerteti ezután a szakbizottság ülésének lefolyását s indokolja, hogy miért látta a bizottság célszerűnek és jónak az előterjesztett javaslatot. A költségvetés nem veszt realitásban, mert máskor is ily alapon irányozták elő az erdők jövedelmét s még abban a nem várt esetben is, ha tényleg nem jön be az előirányzott jövedelem, pótköltségvetés előterjesztésével lehet segíteni, s nem szükséges a pótdátó már mostan 50%-kal fel-emelni.

Goldstücker Márk dr. lb. tisztli ügyész hosszabb beszédben, meggyőzően amellet érvelt, hogy fogadtassék el az előirányzott összeg mert csupán azért, hogy abszolút realitásk legyünk s realitásk legyen a költségvetés, nem szabad túlmagasra emelni a pótdátó, mert míg ez a város háztartására hasznos, közgazdaságilag annál ártalmasabb, minthogy annak túlmagasra emelésével csökkennek az értékek s anyagi zavarok idézhetnek elő.

Csányi Ottó főszámvéző árkéssel a szegény adózók érdekében szólal föl, akik inségbe jutnának, s kivándorolnának, ha a pótdátó annyira fel-emelné a törvényhatósági bizottság, amennyire szükséges volna emelni, ha nem a tanács javaslata fogadtatnék el. Csak a végszükség indíthatja a törvényhatósági bizottságot ilyen határozatra, de mindaddig a míg remény lehet, hogy a szükséges jövedelmet más uton is be lehet hozni, nem szabad a pótdátó túlmagasra emelni.

Heine Hugó t. ügyész szintén a tanács javaslata mellett van.

Sztancsay Miklós főjegyző utasítottatni kéri, a tanácsot, hogy a város jövedelmeinek szaporítása céljából a lakrészi adó behozataláról gondoskodjék.

Az erdészeti jövedelmek eme kimerítő tárgyalása után a törvényhatósági bizottság nagy többséggel elfogadja a tanács javaslatait s úgy szintén a főjegyző indítványát is.

ság tűnt fel előttem, ha rá gondoltam, hogy én az öné leszek. On is ragaszkodott hozzám, láttam, hogy egyedül boldognak akar látni, láttam hogy nemes jellem vezeti felem, — boldognak éreztem magamat. Talán ugyis ezt a rövid örömet irigylte tőlem a sors, hogy mérge öntött lelkembe, mikor engedtem a csábításnak; ferjemnek hízogó szavai mindjobban elmóstat az ön alakját lelki szemem előtt, tudtam, mindent el fog követni, hogy az övé legyek, bele élttem magamat, s egy napon a felesége lettem.

Egy éve meg, s én már egy hosszú élet keserveit élttem át. Nincs senki, kit vádozni tudnék, csak ő! Nagyragvasból mentem hozzá, a fény a pompa volt a csábító, hogy lemondtam önről, s kezemet adtam annak az embernek, kinek oldalán ünnepelt akartam lenni. Felesége lettem, kihozott a kastélyába, s azóta itt töltöm napjaimat, mint egy börtönben. Ferjem mulatni jár, sokszor hettekig sem látom. Figyelmeztettem a következményekre, szép szavakkal kértem, ne tegye tönkre vagyonát, feleséget, ő rami történi, — az az ember, a ki a falába akart futni, mikor haboztam kezemet kezébe tenni, — hogy ne gondoljak ő rá, hágy annyit, hogy úgy megelhetek belőle, mint lánykoromban élttem.

Ezt kaptam azzal a gazdagsággal, a mi elviktott, s a miből maholnap semmi sem lesz, azt hittem, a vagyon szerelem nélkül is boldogit, s most érzem csak, hogy boldogtalan, nagyon boldogtalan vagyok. Szemére vettem hazug sze-

relmet, ámitásait, ezekre választul kinevetett, s csak toldalékol jegyezte meg, hogy fogadott, Halmost kiűötte a nyeregéből, s nőül vett.

Leoskadtam a kintől erre a nyomorult kijelentésre, aztán nem emlékszem semmire, beteg lettem, fájt, nyomott a szenvedés. Most már jobban vagyok, de erőm fogy, kétségbeesésem fel-emészlt minden örömet. Egészségem oda van, orvonom is aggódik miattam, csak soká ne tartson. Öntől függ Halmos, nem tudnék úgy meghalni, hogy meg ne nyerjem boeasánatot. Nézzé el kövölmű lépésemet, his én ön még most is szeret, megleszi ezt nekem. Ha eszembe jutnak édes, bztató szavai, ha rágondolok eljatszott boldogságomra, össze kell roskadnom a szenvedéstől.

Boeasáson meg Halmos, a szívem most is az öné, csak az esz üzött vele kegyellen játékokat, De ne írjon, a levél nem elég, la ni akarom önt, hiszen értem szenved, hiszen ön is olyan beteg, mint én vagyok. Tudom Halmos, azért csak öni, az ön boeasánatot rebőgi ajkait akarom látni!

Ha ferjemet dorbezőlni látja, jöjjon Halmos azonnal, hogy legalább nyugodtan mehessek a nagy utra, mert össze van törve testem, lelkem. Hozza boeasánatot, hozza vizsgálatását szenvedésemre, szívszorongva várja a beteg. Margit.

* * *

Haloványan ég a beteg Cseszeginé éjjeli lámpája, úgy is meglátja igazi orvosát. Halmos

ráhajolva elvesztett menyasszonyára rebeg neki boeasánatot, simogatja, beszélt hozzá, csókál ébresztgeti. Nem tud szólni a szép asszony, a nagy öröm elálja belsejét. Sok volt már a szenvedésből, nem bírja már nagy örömet mutatni.

Szeméi lüzesednek, erős láz vesz erőt a szegény asszonyon, beszél, beszél, csak Halmost emlegeti, ki álmában is megbocsaott neki. Éjjél után eszállapult a láz. Halmos vizsgáztalta a kedves beteget, de ő csak nézett, egyszerre megfogta a jegyző kezét, mintha megkarta volna köszönni a nyugalmat, a boeasánatot, — egyszer csak zokogva borult Halmos a meleg halottra, kisírta mély bánatát, s elrejtve a kis levélcsomót, boldogtalansága tudatában roskadozva hagyta el a kastélyt, melyben megszűnt már a szenvedés.

* * *

Három hónap múlva megdöbbenve hallotta Cseszeginé hogy Halmos hirtelen meghalt. A remete-uraság, ki már beféradt a dorbezőlnásba, s megmaradt kis vagyonára bünbőnőn vizgázott, a fiatal jegyző holtestét az ő család sírboltjába Margit mellé kérte, hogy ha utjába áll boldogságunknak ez életben, a más világon előbb meglátja egymást a két szerető sziv.

Kagyó.

A költségvetés kiadási tételeinek tárgyalására került ezután a sor. Kachelmann Farkas biztag tekintettel a város szűk anyagi viszonyaira, kifogásolja, hogy újlag két új tisztviselői irnoki állás rendezéséről, az ezek részére előirányzott fizetést nem hajlando megszavazni.

Sztancsaj Miklós előadó felvilágosítást, hogy a két irnoki állást regebben megállapította már a bizottság és hogy a két új állás költség kiméltetést fog eredményezni, mert több díjok tartását teszi fölöslegessé, — tudomásul vette a közgyűlés s elfogadta a tételt.

Az utazási költségek rovatánál Krausz Kálmán rendőrfőkapitány kéri a törvényhatósági bizottságot, hogy azoknak a rendőrtiszteknek és rendőröknek utazási költségeit is térítse meg a város, kik kötelességük teljesítésének folyamánaképp az ipolyi kir. törvényszékhez idézettek.

Az erdőszeli kiadásoknál Pauer János az erdőőrök számának megkötését ajánlja, mivel szerinte már ma is igen sok erdővédje van a városnak.

Az erdőszeli kiadások tételénél szóba került a legelők ügye is, melyet Heine Hugó indítványára a tanácsos utal a közgyűlés sürgős indítvány tétel végett.

A költségvetés tárgyalása ezzel ¼ 12 órakor véget ért.

A hátralevő tárgyak le tárgyalása ezután gyorsan ment.

A nyilvánossági jeleggel felruházott városi kórházat Szent-Erzsébet kórháznak nevezték el a Richter Ede levéltáros indítványára.

A Ferenc József-akna melletti árok bebörtöztetését tudásul vette a közgyűlés.

Felolvastattott Sztinyai József kir. tanácsos, polgármesternek jelentése a hont-nemeti-selmecebányai vasút építési engedélyezési tárgyalásáról. A jelentést, mely részletesen beszámol a múlt hó 27-én a kereskedelemügyi miniszteriumban megtartott tárgyalásról, tudásul vette a közgyűlés. A jelentés szerint semmi kilátás nincsen arra, hogy a vasút közelebről létesülhetne.

Kassiar Jánosnak 15, Paes Mátyásnak 20 □-ól területi városi tulajdoni képző földnek eladása elvbén elfogadattott, Zupka István stéfnált lakosnak névszerinti szavazással eladattott 25 □-ól legelőterület.

A rendőrfelügyeségnek felelősségét következtében felszerelési képen teli sapkákat engedélyezett a közgyűlés.

A v. mérnök és az erdőmester hávi jelentései tudásul vettek, a gazdasági tanácsos jelentésénél azonban amely az ideai termés eredményéről számolt be, felszólt Stuller Gyula dr. s annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a városnak a mező gazdálkodás egyáltalán nem fizeti ki magát, jobbnak tartaná inkább az állattenyésztéssel való foglalkozást. Ugyancsak a tárgyalás az elnöklő főispán figyelemzetésére utasította a közgyűlés a gazdasági tanácsost, hogy jövőre a méter rendszert alkalmazza az ő mértékek helyett.

A fogsztási adók és pótdók szeptember hávi jövedelme 31005 korona volt.

Utolsó tárgy volt az orvosi díjak megállapítása tárgyban kélt miniszteri rendelet. A városi tanácsnak e tárgyban előterjesztett javaslatát, már múlt számunkban ismertettük. A közgyűlés el is fogadta e javaslatot, amely szerint Selmecebánya város a magánorvoslás díjazása szempontjából a rendeletben írt negyed osztályú helyek közé soroltatik.

A közgyűlés három negyed egy órakor ért véget az elnöklő főispán felkérésével.

Társadalmunk.

Erkölesei, anyagi nyomor terhe alatt nyűg a világ. Társadalmunk, a melynek feltelet modern

műveltségűt ragyog — belsejét rettenetes csunya betegség emésztí, ez a betegség egyszer váratlannal, de biztosan keresztül a napvilágra, hogy azután mi fog következni: azt ma elképzelni is nehéz.

Az emberi társadalom mintegy szándékosan hunyja be szemét azon nyílt sebek előtt, melyeken át kiszivárog az a belső nyavalya. Különböféle tapasztalatok födi be a sebeket a társadalom, hogy az utatát, a melyet azok előzőidők ne rontsa el a vígadók jó kedvét és finomított izlését.

De a mily bizonyosan időelőtti sirba dőlő az egyes embert a rakfene, oly bizonyos az, hogy az emberi társadalom pusztító rothadása bukasat készíti elő.

Az emberek millióinak főleg a kik a vidéken laknak, fogalmuk, sejtelmük sincsen az emberi nyomorúságról.

Ők az ember elvetemültségének egyedüli mintaképét egy csavargóban s itt-ott egy iszákos emberben látják; de még elképzelni sem tudják azt az erkölcsi súlyedést, nyomort és az elvetemültséget, mely a nagy városban észlelhető, a hol sokszor egy földel alatt száz meg száz ember egy pincelakásban 4-5 család lengeti nyomorult életét a leggyalázatosabb kölesönös viszonyban.

Némely családokban a szülők egyetlen gyúkat hérbé adják valamely szegény idegennek míg gyermekeiket ott aluszak az asztal alatt.

Nem egyszer magam is láttam gyermekeket minden ruházat nélkül, mellettük pedig a palinkától teljesen megrészegedett szüléket; de tanuja voltam oly szívzargasztó jelenetnek is, a midőn rettenetes kínok közt haldoklott az elhagyott anya, körülvéve éhező gyermekei által.

Máshol pedig öngyilkosságot követelt el az anya, az anya pedig a városban bolyongott, hogy a hűdeltől romegő kis gyermekei számára kenyeret szerezheszen.

És e leírhatatlan nyomor folyton növekszik a nagy városok ezen emberi bánbarlangjaiban! — Láttam és látom azonban azt is, hogy sok olyan ember is él a világban, a kik az élet igazi célját föl nem fogták. — Ezek esakis önmagukat tekintik, esakis saját testüket, esakis ennek szükségleteire s vágyaira fordítva egész életüket. A jó lakás és kényelem utáni vágy arra kényszeríti őket, hogy minden uton-módon vagy-onra tehessenek szert ennek kedvéért dolgoznak is, de céljukat elérve mások vállaira rakják a terhet, maguk pedig nyugheségben, gyönyörök s érzéki élvezek közt töltik az életet, — ebben látván s így teljesítvén emberi hivatásukat, rendeltetésüket.

* * *

Azt követeli a hivatalos schéma, a szabály, hogy korunk ismeretes vívmányait a kultúra és civilizáció módosításainak ismerjük el.

Igy tehát a tetemes sok gyilkoló fegyver a kultúrának szolgálatjára? A gyilkolás, a pusztítás, ezer meg ezer ember lenészarlása: ezek legyenek a kultúra eszközei! — Úgy hiszem kiesel meg-hökkenünk, ha komolyan meggondoljuk s megfigyeljük, hogy mi rejlik e kultúra mögött.

Bizonyos az, hogy a kultúra azon eszmény, melyre leginkább kell törekednünk. De igaz az is hogy ezen eszmény mögöl viszorítja s viszorgatja fogát annak legádázabb s legveszedelmesebb ellensége az egoizmus. Ennek kedvéért város családokat vívunk az emberek, hódítanak világrészeket és csak általános vonásokban jut kifejezésre egy kulturális momentum s ez is csak akkor, ha már felszívta magát, ha már jóllakott az egoizmus s a maradékot ott hagyja a kultúrának.

Utolsó évtizedekben megvitátás tárgyává lett egy jelszó, a mely jelmezni képes korunkat. A jelszónak neve degeneráció.

Ma még a testi elsatnyulás jelölésére használják. Pervers hajlamok, eddig hallatlan bün-

tettek fajai külső tettei ezen elsatnyulásnak. De ezen testi elgeneralástól csak egy lépés van a szellemihez, ha már ez egyidejűleg nem jár amazal. A mit azonban uralkodó társadalmi rétegeinknél kétségtelenül konstátálhatunk ez a jog-érzetnek legenerálása.

És ez minden liberális-musunk, szabadságunk mellett, nem pusztá phrásis. — Mert ahol kezdődik az egoizmus, ott szűnik a jogerzet.

Vizsgáljuk ezt pártatlanul, leküszimeretesen és be kell vallanotok, hogy ez igaz. A haza jobb-ol, férfiak és nők egyaránt lelkük mélyéből óhajtlak, hogy a társadalom újra éledjen. Hogaú történetük ez? Ennek egyedüli módja az, hogy visszaállítsuk a becsület legértékesebbjét, t. i. a munka becsületét. Tanítsuk meg fiainkat, hogy tiszteljék a munkást nem csak, ha kérges tenyerű paraszt, de ha ur, sőt ha nő is; s tanítsuk meg leányainkat, hogy jó anyákká legyenek, kik ólták be a gyermek szívébe a munka szeretetét, azért a leány, habár mines szebb és magasabb hivatás az anyaságnál, még se tartsa ezt az egyedülét. Ne gondolja, ha az anyaság dicsőnye nem övezi homlokát: akkor már Isten ember előtt más kötelessége nincsen. Tevont lenne, ha akkor üres fejt férfiak leha udvarlásában keresné a becsülés jelét, melynek megtarthatásáért nem egyszer még a tisztesség utjáról is letér. Keressze azt a szív nemességében, önzetében, melyet a becsület munká biztosít számára.

Ha majd az anyák arra tanítják fiaikat, hogy a nőket ne tekintsek élvezeti cikknek, hanem oly társnak, ki velük együtt dolgozik, küzd a család növevését s a hon javáért.

Ha meglesz a lehetőség, hogy becsület munkából is megelheszen a nő, bármely társadalmi osztályhoz tartozzék is; ha nem szorulnak erkölcsiö mellékkeszetre s ha gyengességüket kiharaszalni akaró esabítások helyett a tisztesség munká becsülete fogja őket környezni: csak ugy, s csak akkor lehet igazán szó társadalmunk udvös regenerációjáról.

Cselkó József.

A magyar tanítók.

(T.) A modern állambáztartás elvei szerint élő nemzetek kivétel nélkül mind nagy súlyt fektetnek a népnevelés rendszeres fejlesztésére és a közművelődés általánossá tételére. A tanítási módszer folytonos javításán és tökéletesbitésén kívül sok helyen első sorban magának a tanító testületnek a kebelében észlelhető bajok gyors és radikális orvoslása által igyekeznek a nemzeti tanügynek is használni, mert régi igazság, hogy csak tanult értelmes és az anyagi gondok terheitől ment tanító tud igazán megfelelni nehéz és fontos hivatásának.

Mi nálunk is sok temi való akad még a tanítók helyzetének javítása szempontjából, de hogy a velük szemben támasztott és folyton szaporodó igények arányában társadalmi és anyagi helyzetük is javulna, arra egyelőre nincs semmi kilátás.

Először is a tanítói képesítés megszerzésének nehézségeiről és az ez által elérhető nevelésesen esekély anyagi javadalmazásról, s a szinte megszegyenítően alacsony társadalmi állásról kívánunk szólni. A népiskolai tanítók képesítéséről intézkedő törvény a magyar tanítótól négy középiskolának és a további négy eszten-dei időre terjedő tanítóképző kurzusnak

sikeres elvégzését kívánja természetesen tömörked rendes és szigorított vizsgálatok kiállásával együtt. S mit nyújt mind ezért? Negyszáz forint évi fizetést, mely esetleg soha sem emelkedik és nem elég jóformán a mindennapi szükségletek fedezésére sem, nem hogy a tanító értelmi képzettségének megfelelő uri gondatlan életet biztosítsa számára.

De nincs szándékunk a tanügyi politika hatáskörébe beavatkozni, mert tudjuk jól, hogy az a jelen viszonyok között felesleges fáradság volna, csupán azokról az igazságtalanságokról akarunk megemlékezni, melyeket a magyar társadalom a tanítókkal szemben lépten-nyomon elkövet, a kik pedig épen ellenkezőleg a fontos és magasztos hivatásnál fogva, melynek egész életüket szentelik, a közönségesnél sokkal nagyobb tiszteletet érdemelnének úgy az egyes embertől, mint az egész társadalomtól.

Igy szembeötöl az a nagy különbség, melyet a magukat műveltnék és felvilágosultnak hirdető emberek egy része a katona tisztek és a tanítók között tesz. A katona mindenhol szívesen látott kedves vendég, a kinek tisztelgésére, nemcsak az asszonyok, de a társaság vezér emberei is büszkék, míg a tanítót jó ha egyáltalán az urak közé számítják. Pedig hát az az arany csillagos ur se dicsékedhetik több tudományával és nagyobb intelligenciával, mint akár a legutolsó falusi tanító, mert hisz az elméleti képzettsége neki is csak a négy középiskola és négy évi katonai tanfolyam tananyagának ismeretéből áll, mely utóbbi ha nem kevesebb, de semmi esetre sem több a preparandia óriási tananyagánál és mégis elébe helyezik emennek.

De hogy ha a bár szintén nem irigylésre méltó sorsu kis hivatalnokok helyzetével hasonlítjuk is össze tanítóink anyagi és társadalmi helyzetét szintén azt tapasztaljuk, hogy számottevő előnyben vannak felettük. A törvény a kis hivatalnokoktól négy középiskola elvégzését kívánja csupán és kevésbé lélekölő munka ellenében, mint amilyen a tanítóé, ötszáz forint minimális fizetést és száz forint lakás pénzt biztosít számukra, mely a szolgálati évek és bizonyos fizetési fokozatok szerint időről-időre emelkedik.

Ez valóban abszurd állapot, mert hisz minden tanító bír anyai elméleti képzettséggel, mint az a kezelő hivatalnok, a kinek a fizetése az övénél mégis magasabb. Mint fentebb előre becsatoltuk, nem irigylés képen említjük ezt fel, hanem csak a visszasság feltűntetésére, mely a derék magyar tanítói testület hátrányára itt is konstatálható.

Némiképp előnyösebb helyzetük van azoknak a tanítóknak, a kik valamely gazdag felekezeti, vagy községi iskola szolgálatában állanak, csak hogy ezek száma a kedvezőtlen sorsban levőkhöz képest

annyira csekély, hogy róluk csak mint szerencsés kivételekről beszélhetünk.

Talán még legjobban a fővárosi tanító-testület fizetése közelíti meg azt az összeget mely a tanítót nehéz munkájának jutalmazásképpen méltán megilleti, csak hogy itt meg a lakás és élelem drágasága nagyon is ellensúlyozza azt a látszólagos kedvező eredményt, mely a fővárosi és vidéki tanítók fizetéseinek számszerű összehasonlításánál mutatkozik. De annyi előnyük azután mégis van, hogy a fővárosban igazi urnak tekintik őket.

Nehéz és felette fontos a tanító munkája, mert hisz gyermekeink nevelése és így közvetve a jövő nemzedék társadalmának erkölcsi és elméleti oktatása van kezére bízva, ne nehezítsük hát meg ezt az amugy is súlyos életfeladatot azzal, hogy a tanítókat aránytalanul csekély anyagi jólétük miatt, mely nem nyújt módot uri passziók üzésére társaságunkban a háttérbe állítsuk, vagy pedig onnan indokolatlan exclusivitásból kizárjuk.

Talán akad a jelen sorokat olvasó tanítóink között olyan is, a ki szégyen és haragtól kipirult arccal azt fogja állítani, hogy nem igaz, hogy a tanító "kevésre becsülik minálunk, pedig hát ez csak vagy a sértett büszkeség tiltakozó szava, vagy pedig örvendetes ritka kivétel lehet, mert ismételtük nincsen az országban még egy olyan hatalmas számú társadalmi osztály a tanítókon kívül, a melyiken oly súlyos és annyi méltatlan sérelmet ejtne a társadalom, mint ő rajtuk ejt.

Nagy lelkierő kell ahoz, hogy valaki mellőztetve is produktív munkát végezzen, már pedig tanítóinkban meg van ez a nagy lelkierő mert működésük folytatás kulturánk egyre emelkedik.

Az ifjuság estélye.

Október 12-én tartotta meg az akad. ifjuság az ismerkedési estélyt a Városi vígadóban. A terem zsúfolásig tele volt, ott volt úgyszólván az egész akadémiái ifjuság, ott voltak Dr. Schwartz Ottó, ak igazgatóval együtt Vadas Jenő, Faller Károly, Böckh Hugó dr, Pauer János tanárok és az akadémiái tanársegédek. Ott voltak a város képviselőiben Vörös Ferenc, Marschalkó Gyula, Krbek Ottokár dohánygyári igazgató.

Fél 9 óra tájban nyitotta meg Rumpler Ernő, ifjusági kör elnök az estélyt és megköszönte a vendégeknek és az ifjuságnak azon szép számban való megjelenését, melyet oly régen volt alkalmá tapasztalni és azután I-ső évesekhez intézve szavait őket hazafias kötelességük teljesítésére és a régi kollégiállás fenntartására kérte föl. Most Fritz Károly I. éves bányász szóla föl és megköszönte a szíves fogadtatást s társai nevében megígérte, hogy az elnök kérésének minden időben eleget fognak tenni.

Ezek után Lugosi István kör másodtitkár II. éves bányász állott föl és szavait a tanári karhoz intézve attól továbbra is szeretetteljes érdeklődést, türelmet és elnézést kért és poharát a szeretett tanároknak köszöntötte föl. Az óriási éljenzés megszüntével Dr. S. Schwartz Ottó igazgató

szóla föl és örömet fejezte ki a fölött, hogy az akadémiá ez ideig ifjuságában a különféle nemzetségek is képviselve vannak, a mi arra enged következtetni, hogy a passivitas, melyet azok részéről eddig tapasztalni lehetett, szűnő felben van és közel az idő midőn a haza minden fia vállalva fog törekedni magyar hazánk felvirágoztatására. Az óriási lelkesedés és éljenzés után, melyet az ifjuság kebléből tört elő szeretett igazgatójának szívhez szóló szavaira, Zűg Nándor III. éves erdész kör elnök a városi közönséghez és a vendégekhez intézve szavait örömet fejezte ki afölött, hogy az az egyetértés mely már szűnőfelben volt, az akad.-i ifjuság és a város között újra helyreállt. Vörös Ferenc tb. főjegyző és Marschalkó Gyula felelték szavaira reményüket fejezve ki, hogy ez az egyetértés állandó lesz. Azután Jávorszky Zoltán, II. éves erdész az assistenseket köszöntötte fel, kik közül Somogyi Géza válaszolt hangozlatva azt a jó viszonyt, mely az assistensek és hallgatók között minden időben fennállott.

Végül még Gentner József, II. éves vaskohász az államvizsgázottakkhoz intézte szavait és Ripner Dávid a II. és III. éves bajtársakat köszöntötte fel.

A hivatalos ismerkedési estély 10 órakor a Raköy induló hangjai mellől ért véget és mindenki azon meggyőződésben hagyta el a termet, hogy a jó viszony, mely az ifjuság és város között fennállt, nemcsak hogy nem gyöngült, de sőt erősödött.

H I R E K.

— **Személyi hírek.** Horváth Lajos anyakönyvi felügyelő a múlt héten esütörtökön Selmecebányára érkezett az itteni anyakönyvi hivatalok felülvizsgálatá végett. A felügyelő a vizsgálat befejezése után tegnap utazott el székhelyére, Losoncra. — Szabolcsy Béla pénzügyminiszeri osztálytanácsos kedden városunkba érkezett, s szerdán esütörtökön s pénteken elnököl a bányászati államvizsgákon.

— **Névmagyarosítás.** Kvasznicska Ignác selmecebányai illetőségű vinyai lakos vezetéknevét Köszegi-re változtatta.

— **Stefánia özvegy trónörökösné** volt a helybeli r. kath. nőegylet védnöke; a midőn azonban Lónyay Menyhért grófnak ment férjhez úgy mint minden védnökségéről, ezen védnökségről is lemondott. Az egylet ezen lemondás folytán új kérelmet intézett ő kir. Fenségre az a védnökség újból elfogadása iránt és ezen kérelemre most a következő választ kapta:

55/1900.

A r. kath. Szt.-Erzsébet nőegylet nagylelkintéjű Elnökségének

Selmecebányán,

Lónyay Stefánia grófné szül. bolgiami kir. hercegnő, szász és szászcoburg- és göthai hercegnő ő kir. Fenségenek kegyelmes meghagyásából ön szerencsém a nagylelkintéjű Elnökséget vonatkozással f. évi szeptember 11-éről kelt megkeresésére tisztelettel értesíteni, hogy ő Fensége az Egylet védnökségét, annak jövőjét illetőleg legjobb kívánatai mellett, szíves örömet ismét elvállalni méltóztatott.

Kalksburg, 1900. okt. 4.

Riedl, s. k. titkár.

— **A selmecei gyümölcs.** Múlt számunkban említettük, hogy Dr. Toth Imre bányakerületi főorvos Selmeceben termelt szép gyümölcsével a budapesti tavayai kiállításon elnyerte a bronzérmel; ezzel kapcsolatban felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy Krausz V. G. üzletének kirakatában

látható Dr. Tóth gyümölcséből mintegy 30 alma és körtefaj, melyek bizony érdemesek a megtekintésre. Ezen kiállított gyümölcs a kalvárián termelt és mind olyan, mely éppen Selmec vidékének illetve talajának felel meg. Ha sikerül a népet megnyerni a gyümölcstermelés eszméjének, lehet hogy idővel szép és nagy gyümölcs kiállítás is lesz itt rendezhető a minek létesítésén különben, a mint halljuk Dr. Tóth Imre buzgóan fáradozik. Őszintén kívánjuk, hogy ezen éppen a szegény nép érdekét előmozdító törekvés célt érjen!

— **A szegény iskolás gyermekek felruházására** a lefolyt heten a következő adományok érkeztek a rendőrséghez, u. m. Horváth Józseftől 9 db. ruhanemű, Ochtendung Károlytól 2. pár cipő.

— **Uj takarékpénztári igazgató.** A selmeci takarékpénztár múlt heten tartott igazgatósi ülésében a takarékpénztár igazgatójára a lemondott Wankovits Lajos helyébe a közgyűlésig helyettes igazgatóvá Hornyacsak István vaskereskedő választotta meg.

— **Bányászati államvizsgák.** Az akadémián e hó 9-én és 10-én voltak a bányászati államvizsgák Szathmáry Béla pénzügyminiszteri osztálytanácsos, mint kormánybiztos elnöklése mellett. A vizsgákra tízenhelen jelentkeztek. Az eredmény igen jónak mondható, mivel csak egy vettettelet vissza.

— **A S. A. K. megnyitása.** Az athletai klub helyiségeinek átalakítása és díszítése annyira előrehaladt már, hogy több helyiséget átadhatott a választmány a használatnak. A tágas tornaterem is egészen készen van, csak a berendezési tárgyaknak nem érkeztek még meg. A klub készen levő helyiségeit múlt heten hetfőn nyitották meg, mire a tagok majdnem teljes számmal megjelentek. Az ünnepélyes megnyitás azonban csak e hó vége felé lesz.

— **A katonai ellenőrzési szemlék hónapja** az október. E hó 2-án és 3-án volt ugyanis a közös hadsereg tartalékába tartozó legénység ellenőrzési szemléje, mely alkalommal 169 tartalékos katona jelentkezett. A m. kir. honvédségi szemle e hó 11-én volt s 200 tartalékos honvéd jelentkezett. A népfelkelők szemléje e hó 22-én és 23-án, jövő hétfőn és kedden lesz, amikor elsőnap az 1858. és az 1862. évek között született népfelkelők, a második napon az 1863. és 1879. évek között született népfelkelők kötelesek megjelenni az ovári tornateremben megtartandó ellenőrzési szemlén.

— **Lövészet.** Folyó hó 7-én megtartott lövészet eszt 515 lövés 390 köregegyeséggel. Az I. díjat egy szép szegőlövésre Hlavathy József a II. Seidel Agoston a III. Liha Antal egy-egy négyesre nyerte. Négyest lőtt még Liha Antal I, Seidel Agoston 5, Litassy Béla és Liha Bertalan 2—2.

— **A városi muzeumról.** Városi muzeumunk ismét gyarodott meg pedig Lorberbergi Lorber Conrad 17-ik századbéli sarkóvél, mely a Frauerbergi temetőből lett átszállítva, az nyári két rézdozzal, melyen évszázadok óta dobboltak reggeli 4 és esti 8 órakor. Belsőanyagán készült igen érdekes két nagy cserép edényel, egy nagyon régi szavazó ládacsakával, mely a városbáza padlásának egyik zugában találtatott, egy régi tájképpel. A két érdekes dob hasznavehetővé válván, a muzeumba helyeztetett el, de a tanács gondoskodik fog róla, hogy a 4 és 8 órai dobolás ősi szokása ismét, gyakorlatba hozassék egy új dobon. Egy régi derek is látható muzeumunkban, a mely a „klopacskán” talált atott; az okmánytár is gyarodott, valamint újabban ismét egy céhládát kaptunk. A muzeum teljes leltára is elkészült és annak alapján annak alapján a legközelebbi nyomatásban fog megjelenni a katalógus egy kis bevezetéssel, mely

40 fillérért lesz kapható. Muzeumunk vendégnövényeibe eddig 456 látogató írta be nevét. A muzeum minden vasár és ünnepnap d. e. 9—11 óráig ingyen meglekinthető.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter *Wolf Ottó Attila* végzett bányász akad. hallgatót a budapesti főfémjelző és fémbeváltó hivatalhoz bányagyakornokká nevezte ki.*

— **Áthelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Makaré Miklós* m. kir. bányamezőnököt Vihnyéről Selmecbányára helyezte át s a m. kir. bányaiskolához tanárrá osztotta be. Az új tanár e hó 15-én foglalja el állását.

A színészek tegnap szombatn érkeztek meg Selmecbányára s kedden megkezdik az előadásokat a Sembergy-teremben.

— **Tanulók száma a zárásban.** A zárásban a folyó tanévre összesen 580 gyermeket irattak be, és pedig a polgári iskolába 96, az elemi iskolába 384, az ovodába 100 gyermeket.

— **Kálmán napja.** Krausz Kálmán rendőrfőkapitány, tegnap ünnepelte nevenapját. Ez alkalomból sokan kereslek fel a város népszerű emberét, hogy jókívánataiknak kifejezést adjanak. A rendőrség tisztikara testületileg tiszteltetett főnökénél.

— **Az akadémiáról.** Ismét pezseg az élet az akadémián. E hó 6—7-én beiratkozott az akadémiára 220 hallgató. Ezek közül első éves 102, kinek fele 55, érdész másik fele bányász s kohász. Haladás mutatókzik a fémkohászat terén. E szakra eddig kevesen jöttek s most mindig szaporodik a hallgatók száma. Meg volt már az évet vígan megkezdő „balek fogás”, mely sokkal jobban sikerült mint a tavalyi. A jövő éten hétfőn kezdődnek az előadások.

— **A népszámlálás elrendelése.** Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter körrendeletel becsátott ki az összes törvényhatóságokhoz, melyben az 1900. évi népszámlálás megjejtése határidőül az 1901. január 1—10-ig terjedő időt tűzi ki és az általános intézkedések megtejtelését szólítja fel a törvényhatóságokat. A népszámláláshoz szükséges összes nyomatványokat az állam szolgáltatja, de kitöltésükéről, vagyis a számláló biztosok díjazásáról, a csomagolási és szállítási költségekről a községek tartoznak gondoskodni. Ezekből figyelmeztelti a miniszter a törvényhatóságokat, hogy már most tekintettel legyenek a városnak és községnek az 1901. év költségvetési előirányzatában a várható népszámlálási kiadásokra. A rendelkezellezettelve van egy utasítás is a népszámlálás megjejtésére vonatkozólag. Ezen utasítás szerint különböző körjegyzőségekhez tartozó községek egy számlálókerületbe nem oszthatók be. Egy-egy számlálókerület terjedelme pedig nem lehet nagyobb, mint akkora, hogy abban a számlálóbiztos a reá bízott összes teendőket a népszámlálásra kitűzött 10 napi határidőn belül elvégezhesse. Számlálóbiztosokul alkalmazhatók tanítók, tanárok, lelkészek nyug. tisztviselők, értelmesebb gazdák stb. — de a körjegyzők, anyakönyvvezetők, orvosok lehetőleg mellőztessenek. Tanítók tekintet nélkül az iskola fenntartójára, kötelesek a számlálóbiztos megbízást elvállalni. A számlálóbiztosok díjazatnak; négyféle fokozatban vannak megállapítva és pedig: 3. 4. 5 és 6 koronás napidíjak.

— **Uj adó.** 1901. január 1-én egy új adó lép életbe, illetve egy új adónemet emel a földművelésügyi miniszterium. Ugyanis a marhalevelek bélyegilletékét új emeli fel, hogy a 2 évesnél idősebb ló és szarvasmarha után darabonként 20 fillér, két évesnél fiatalabb ló és szarvasmarha, valamint öszvérszám után 12 fillér bélyegdíj fizetendő. Tehát az eddigi illetéknek éppen kétszerese. Sorész, juh, kecskék után eddig 10 darabig 10 fillér volt, jelenleg darabonként 4, illetve 2 fillér leend. Az ekként befolyó jövede-

lem esekélynek látszik, de ha meggondoljuk, hogy évenként millió és millió marhalevel szükségés, bizony szép jövedelem forrása lesz a kincstárnak. Csak az a baj, hogy az új adó emelését ismét csak az állattenyésztő gazdaközönség sínyli meg.

— **A vörheny.** Múlt számunkban adtunk hírt arról, hogy Selmecbányán uból fellépett a vörheny. Azóta még két betegedés történt, ugy hogy most három vörheny beteg van a városban. A hatóság a legszigorubb intézkedéseket tette meg, hogy a betegség tovább terjedését megakadályozza.

— **Magántisztviselők érdeke.** A magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesülete egy városunkban megalakítandó helyi választmány, illetve bizottság érdekében összejevetel megtartását tervezi, amelyre az itteni összes magántisztviselőkett és kereskedelmi alkalmazottakat meg fogja hívni. Az összejevetel helye és időpontja lapunk utján fog közzétetni, esetleg külön szétküldendő meghívók által, ha ugyanis a központi igazgatóság (Budapest, VIII. ker. Kerepesi-út 78 szám alatti) intézendő bejelentések a részvételre kellő számban idejekorán érkeznek be. Mi örömmel üdvözöljük a magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesülete vezetőket (elnök: Lukács Béla v. b. t. t. orsz. képviselő, alelnökök: Kisjókai Ágoston József kir. tanácsos, orsz. képviselő és Weiss Berthold orsz. képviselő) ama komoly törekvést, hogy az ország minden nagyobb városában helyi választmányokat szándékozik létesíteni és kívánatos, hogy az érdekeltek a részvételre mielőbb és minél nagyobb számban jelentkezzenek. Az egyesület egyáltalában folyton fejlődő tevékenységet fejt ki és ennek köszönhetően azt az általános érdeklődést, amely minden oldalról feléje irányul. Nemesek a főváros, hanem az országnak minden jelentékenyebb városa szép számmal szolgáltatja a tagokat, és ennek tudható be, hogy az egyesületnek nemcsak tőkéje, hanem tartalékai is jelentékenyen gyarapodnak úgy, hogy ma már az egyesület vagyona amely egy nagy bérpalotába és értékpapirokba van befektetve, jóval felülhaladja az egy milliót. Szükségesnek tartjuk még megjegyezni, hogy az egyesületnek nemesek minden magántisztviselő, hanem egyáltalában minden kereskedelmi alkalmazott tagja lehet.

— **A borhamisítók ellen.** Dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter rendeletel intézett az alispánokhoz és városi polgármesterekhez, a melyben a szüretre való tekintettel föl hívja őket, hogy a szőlősgazdákat figyelmeztessék a bortörvényre és az ennek végrehajtása tárgyában a kereskedelemügyi, belügyi és pénzügyi miniszterrel egyetértőleg kiadott rendeletre, melynek értelmében a mustba vagy a borba, ugyszintén a már kész kiejert torkólyborba vizet keverni, bármí esekély mennyiségben is, föltétlenül tilos, még akkor is, ha ezt maga a vevő kíváná. Továbbá tilos a természetes bornak a torkólyborral, vagy gyümölcsborral való összekeverése (összehazasítása) is. A víz használata csak a torkólybor készítésénél van megengedve, de ott is csak az idézett végrehajtási rendelethez körülírt megszorítással. Egyszersmind, mondja a miniszter rendelele, figyelmeztetni kell az érdekelteket arra is, hogy az, aki a fent leirt módon készített vagy kezelt bort forgalomba hozza, vagy eladja, az az 1893-ik XXIII. törvénycikk értelmében 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik, aki pedig a bort maga vizezi, vagy más tiltott anyagokkal kezeli, vagy a természetes bort torkólyborral, vagy gyümölcsborral összekeveri, az mint mesterséges bor készítője, 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és ezenfelül még hat hónapig terjedhető elzárással büntetetik és ezenkívül az illetéktől a tiltott módon kezelt borok még el is kobozandók.

Meglepő ujdonság

*** az ***

ILUSKA

CRÈME

arc és kézkenőcs.

Pár nap alatt szünteti min-

den tisztátalanságot.

Hőlgypor és szappan e szernél

felesleges.

1 tégely 1 Kor.

Kapható a legtöbb gyógyszer-
tárban és a gyárosnál:

Kralovitz Adolf gyógyszerész

Pápán, (Veszprémmegye.)

Hirdetés!

Alírott becses tudomására hozza Selme-
cbánya szab. kir. város t. e. közönségének, hogy
a gazgyára szóló megrendelések gyűjtésére
a **Metropol szállón**, valamint a
Heim-féle hazon levelszekrényeket állított fel.
A levelszekrények kiürítése gazgyári alkalm-
mazottak által naponként a déli órákban történik.

Teljes tisztelettel
A helybeli gazgyar üzemvezetője:
Terger Emil.

Zálogárverési hirdetmény!

A selmei takarékpénztár igazgatósága ré-
széről közhírré tétetik, hogy folyó évi október
hó 18-án délután 2 órakor a takarékpénztárban
lejáró zálogtárgyakra, u. m. arany és ezüst zseb-
órákra, valamint különféle arany és ezüst éksze-
rekre, nyilvános árverés fog megtartatni.

Selmecbányán, 1900. évi október hó 3-án.
A selmei takarékpénztár
igazgatósága.

1900. évi párisi világkiállítás.

A nemzetközi Jurytól

az eredeti **Singer** gépeknek

a

Grand Prix

a kiállítás legmagasabb jutalma lett elismerve.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

Besztercebánya

Kossuth Lajos u. 14.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (VII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket fellüvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar Királyi Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Hetedik Sorsjáték.

100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1900. november 15. és 16.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1900. december 12. és 13.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1901. január 8., 9. és 10.		Hetedik osztály Betét 24 korona Huzás: 1901. márczius 19-től április 15-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1.000,000 (Egy millió)	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1	Jutal. Kor. 600000
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1 á	nyer. 400000
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	1 á	200000
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1 á	100000
3 á	2000	3 á	3000	3 á	10000	1 á	60000
5 á	1000	5 á	2000	5 á	5000	2 á	40000
8 á	500	8 á	1000	8 á	2000	3 á	30000
30 á	300	20 á	500	10 á	1000	20 á	10000
50 á	100	60 á	300	70 á	500	50 á	5000
2900 á	40	3900 á	80	4900 á	130	400 á	2000
3000 nyer. Kor.	240000	4000 nyer. Kor.	477000	5000 nyer. Kor.	898000	720 á	1000
						1000 á	500
						27800 á	200
						20,000	9.550,000
Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1901. február 6. és 7.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1901. február 27. és 28.		A melyk ezen 480 nyeremény közül utolsóként húzzatik ki, kapja a jutalmát.			
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona				
1 á	90000	1 á	100000				
1 á	30000	1 á	30000				
1 á	20000	1 á	20000				
1 á	15000	1 á	15000				
3 á	10000	3 á	10000				
5 á	5000	5 á	5000				
8 á	2000	8 á	2000				
10 á	1000	10 á	1000				
70 á	500	70 á	500				
3900 á	170	3900 á	200				
4000 nyeremény	Kor. 934,000	4000 nyeremény	Kor. 1.061,000				

Az I. osztály huzása 1900. november hó 15. és 16-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV., Eskü tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1900. évi október hó 14-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay.

Hazay.